

VACCINATIE KRIJGT EEN DIKKE 8 OP 10

Vaccin2018, onze enquête over vaccinatie die u van april tot juli kon invullen, leverde een schat aan informatie op over kennis, ideeën en heersende opvattingen over vaccins. In dit dossier presenteren we de belangrijkste resultaten.

TEKST > MARLEEN FINOULST ILLUSTRATIE > MELLON.BE

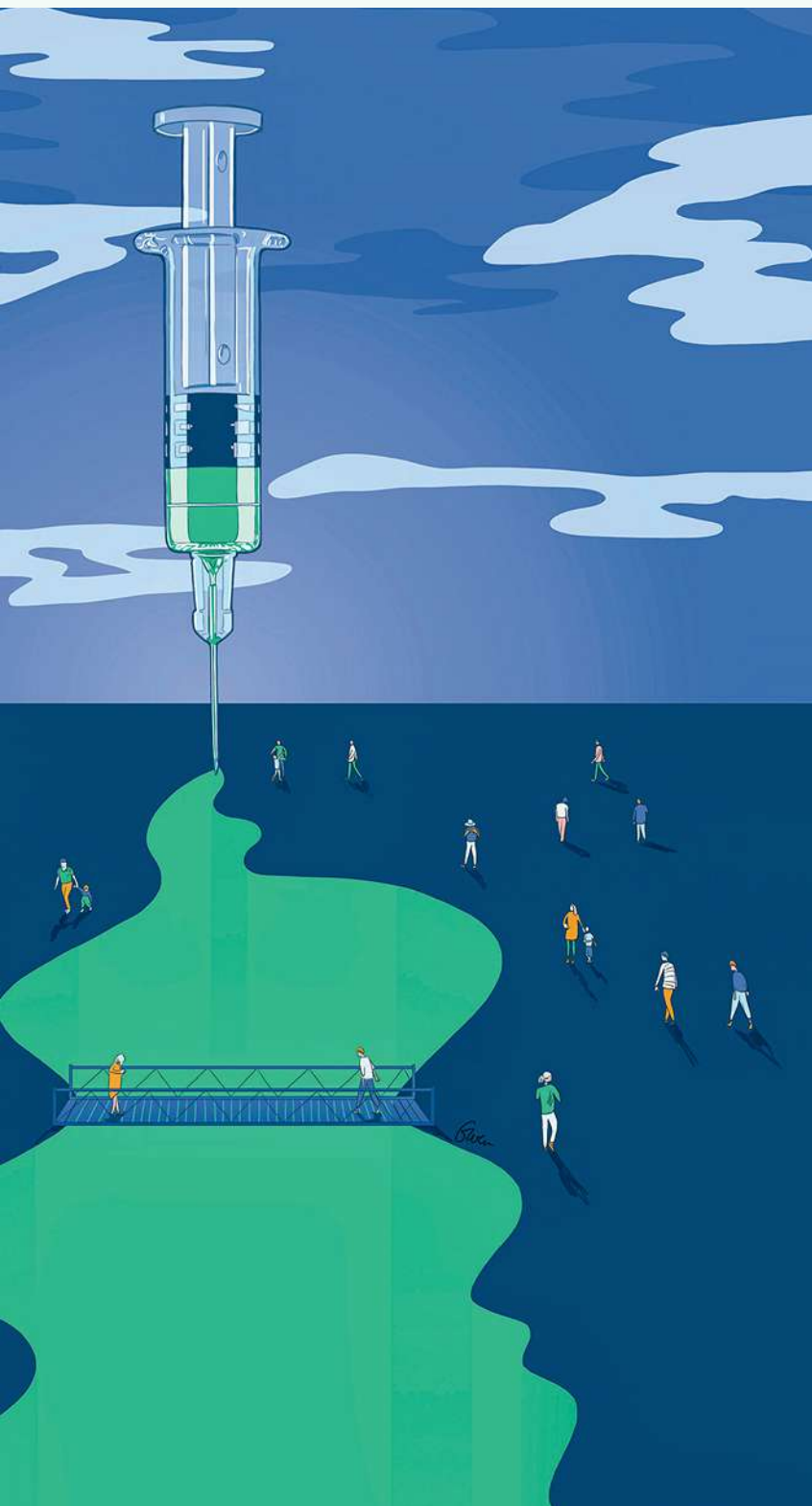
De Bodytalk-enquête Vaccin2018 is gebaseerd op een vragenlijst van de Wereldgezondheidsorganisatie, die de vragen ter beschikking stelt om te peilen naar kennis en opvattingen over vaccins. Wij pasten de vragen aan aan de Belgische context, waarvoor we 6 onafhankelijke vaccin-experts inschakelden, 3 uit Vlaanderen en 3 uit de Franstalige gemeenschap, die ofwel verbonden zijn aan een universiteit ofwel betrokken bij de vaccinatieprogramma's van de overheid. Zij namen de vragen kritisch onder de loep en deden suggesties. Na adaptatie werd de enquête voorgesteld aan de werkgroep 'vaccin' van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). Vervolgens werd

Vaccin2018 online gezet op de nieuwssites van *Knack* en *Le Vif*, en in diverse bladen gepromoot.

Voor het realiseren van de enquête konden we rekenen op een 'restricted grant' van het farmaceutisch bedrijf GSK. Dat betekent dat het de kosten voor de enquête op zich nam, zonder enige bemoeienis met de vragenlijst. Dat was onze strikte voorwaarde.

Ook al was de vragenlijst best uitgebreid, toch namen veel mensen de moeite om alles te beantwoorden, waarvoor onze welgemeende dank. De te winnen prijzen, waaronder 20 toegangskarten voor het dierenpark Pairi Daiza, waren dan ook niet mis. De winnaars werden persoonlijk op de hoogte gebracht.

PROFIEL VAN ONZE RESPONDENTEN

Totaal: 4416 volledig ingevulde enquêteformulieren

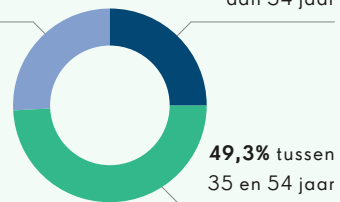
Nederlandstalig: 2818

Franstalig: 1598

Geslacht: 80,4% vrouwen en 19,6% mannen

25,6% ouder dan 55 jaar

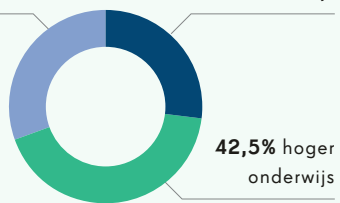
25% jonger dan 34 jaar

Leeftijd

30,3% universiteit

27,2% enkel lager of secundair onderwijs

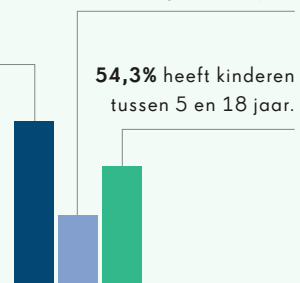

Opleidingsniveau

74,6% heeft kinderen

31,8% heeft kinderen jonger dan 5 jaar

54,3% heeft kinderen tussen 5 en 18 jaar.

Kinderen

“
**Wij stellen
 inderdaad vast dat
 ouders vandaag veel
 meer vragen stellen
 over vaccinatie dan
 vroeger. Ze zijn
 kritischer geworden.**
 ”

DR. KRISTEL BOELAERT,
 ARTS BIJ KIND&GEZIN

▶ **BEHOORLIJKE KENNIS OVER VACCINS**

Meer dan 90% van de respondenten kent zowat alle ziekten waartegen gevaccineerd wordt. De minst bekende is HPV: slechts 81% kent HPV, ondanks de vermelding 'belangrijkste oorzaak van baarmoederhalskanker'. Naarmate het opleidingsniveau van de respondenten toeneemt, zijn ze meer op de hoogte van het bestaan de ziekten waartegen gevaccineerd wordt. Als aan de mensen die de ziekten kennen gevraagd wordt hoe gevaarlijk ze volgens hen zijn, dan komt de volgende top 3 uit de bus.

- 1) Hersenvliesontsteking
- 2) Kinderverlamming (polio)
- 3) HPV

Opvallend: jonge mensen schatten veel vaccineerbare ziekten duidelijk minder gevaarlijk in.

De minst gevaarlijke ziekte vindt men

- 1) Griep
- 2) Bof
- 3) Mazelen

ZEER WEINIG MENSEN VINDEN GEEN ENKEL VACCIN NUTTIG

Er bestaat weinig twijfel over het nut van vaccins: de meerderheid acht ze allemaal in meer of mindere mate nuttig. In de top 3 staan de vaccins tegen hersenvliesontsteking, polio en tetanus. Minder nuttig vindt men de vaccins tegen pneumokokken, griep en rotavirus. Een kleine minderheid, 2,9% van de Franstalige respondenten en 2% van de Nederlandstalige respondenten, vindt geen enkel vaccin nuttig.

Meer Nederlandstalige respondenten (93,9%) vinden HPV-vaccinatie nuttig in vergelijking met Franstalige (69%).

Over het algemeen zijn de respondenten beter op de hoogte van de voordelen van vaccins dan van de nadelen.

ZOVEEL RESPONDENTEN KENNEN (N)IEMAND DIE...

84,6% kent niemand die ernstige nevenwerkingen heeft gehad na vaccinatie.

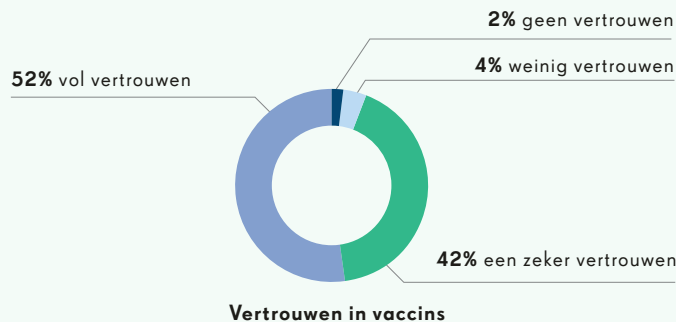
49,7% kent iemand die een vaccin heeft geweigerd.

33,7% kent iemand die ziek geworden is doordat hij niet gevaccineerd werd tegen die ziekte.

39,6% kent iemand die ziek geworden is zelfs na vaccinatie tegen die ziekte. 18,9% kent iemand die een vaccin geweigerd heeft om culturele/religieuze redenen.

IN HET ALGEMEEN, HOE GROOT IS UW VERTROUWEN DAT VACCINATIES DE GEZONDHEID VAN EEN KIND TEN GOEDE KOMEN?

Jongere mensen en lager geschoolden hebben iets minder vertrouwen in vaccins dan oudere en hoger opgeleiden.

Franstalige respondenten vinden het minder belangrijk om adolescenten te vaccineren tegen HPV dan Vlaamse: 19,7% tegenover 7,1%.

Jonge mensen kennen vaker en hoger opgeleiden kennen bijna dubbel zo vaak iemand die een vaccin heeft geweigerd.

GRIEP

52% liet zich de afgelopen 5 jaar niet vaccineren tegen griep. Vooral Fransstaligen (64,6%) laten zich niet vaccineren (Vlamingen: 45,3%). Meer ouderen dan jongeren laten zich jaarlijks vaccineren (50% van 65+).

VACCINS VOOR KINDEREN

We vroegen onze respondenten wat ze belangrijk vinden voor de gezondheid van kinderen. Ze gaven een score aan volgende items: gezond eten, dagelijks buiten komen, sport en spel, fruit eten, vaccinatie, regelmatig handen wassen en vitamines.

De overgrote meerderheid vindt gezond eten, dagelijks buiten komen, spelen en sport, fruit eten en regelmatig handen wassen belangrijk. Slechts 39% vindt vitamines belangrijk voor kinderen.

92% vindt vaccinaties belangrijk voor kinderen (89,6% Fr. en 95,5% NL). Het belang van vaccinaties voor kinderen situeert zich dus tussen 'fruit eten' (98%) en 'handen wassen' (91%).

Oudere respondenten vinden vaccins belangrijker voor kinderen dan jongere respondenten (zeer belangrijk 68,4% tegenover 55,2%).

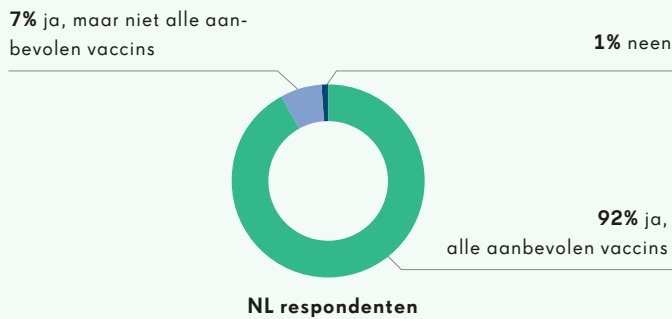

Mensen die alle vaccins weigeren, vormen een kleine minderheid: in de enquête 2%. Dat komt overeen met wat we eerder in Vlaanderen hebben vastgesteld: ongeveer 1%.

PROF. PIERRE VAN DAMME,
VACCINOLOGIE, UANTWERPEN

IS UW KIND GEVACCINEERD?

Hoe hoger de opleiding van de ouders, hoe beter ze geïnformeerd zijn over vaccins en hoe vaker hun kinderen gevaccineerd zijn.

De ernst van de ziekte en de doeltreffendheid van het vaccin zijn de belangrijkste factoren om een kind te laten vaccineren, maar ook de aanbeveling van de arts speelt een grote rol, net als bijwerkingen van het vaccin. Wat familie of vrienden ervan vinden wordt over het algemeen weinig belangrijk geacht.

“
De enquête illustreert goed de huidige trend: jonge ouders aarzelen meer door de vele mythes die over vaccins circuleren. Daar moeten we iets aan doen.
 ”

PROF. PIERRE VAN DAMME,
 VACCINOLOGIE, UANTWERPEN

► ZEER WEINIG RESPONDENTEN WEIGEREN EEN VACCIN

Als ze dat deden gaat het vooral om:

- 1) HPV-vaccin
- 2) Griep
- 3) Rotavirus
- 4) Mazelen

ZWANGERSCHAP

22% van de Vlaamse moeders die in de voorbije 5 jaar zwanger zijn geweest, kreeg tijdens de zwangerschap het kinkhoestvaccin en 15% kreeg het griepvaccin. Bij de Franstalige moeders was dat respectievelijk 10% en 15%.

Nieuwe baby

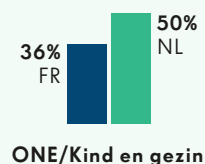
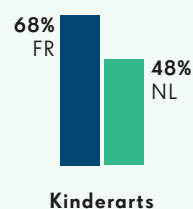
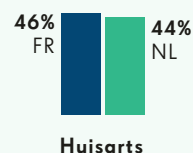
Respondenten die vandaag een baby zouden hebben, zouden opnieuw alle aanbevolen vaccinaties laten toedienen aan hun kind, stellen ze. Vooral Vlamingen hebben alle vertrouwen in vaccinatie; bij Franstalige respondenten is het vertrouwen eveneens groot, maar zij geven vaker aan zich te informeren alvorens te vaccineren. Vooral jonge ouders zouden zich eerst grondig informeren, maar dan wel kiezen voor vaccinatie. Een minderheid zou pas beslissen na zich te hebben geïnformeerd.

4% Franstalige respondenten / 3% Nederlandstalige zouden hun kind niet meer laten vaccineren.

ISTOCK

WELKE MENSEN/ INSTANTIES HEBBEN EEN INVLOED (GEHAD) OP UW BESLISSING OM UW KIND(EREN) AL DAN NIET TE LATEN VACCINEREN?

MEER DISCUSSIE IN DE FRANSTALIGE GEMEENSCHAP

Er is duidelijk meer discussie over vaccins en vaccinatie in de Franstalige gemeenschap dan in Vlaanderen.

42,2% van de Franstalige respondenten heeft al negatieve informatie ontvangen over vaccins en vaccinaties, tegenover 24% Vlaamse respondenten. Vooral hoger opgeleiden merken dat op. Idem dito voor positieve info over vaccins: die valt meer Franstalige burgers te beurt dan Vlaamse (68,7% tegenover 51,1%). Het debat leeft duidelijk meer aan de andere kant van de taalgrens.

GEBRUIKTE INFORMATIEBRONNEN

Top 3 van de meest gebruikte bronnen over vaccinatie

- 1)Zorgverlener (dokter, apotheker, verpleegkundige...)
- 2)ONE/Kind en Gezin
- 3)Internet

Het internet wordt vaker geraadpleegd door jongere dan door oudere respondenten. Sociale media worden weinig gebruikt als informatiebron (het meest bij -25-jarigen: 12,1%).

In Vlaanderen scheppen de media een positiever beeld over vaccins en vaccinatie dan in Wallonië/Brussel en boezemt informatie van de overheid meer vertrouwen in. Negatieve informatie wordt eerst gecheckt bij een echte zorgverlener. Dokter Google volgt op plaats 2.

